

när det är som högst, mest, t. ex.: *10 eller i det h-a 14 mil; han dricker 2 eller i det h-a 3 glas. På ell. till det h-a, i högsta måtto, ganska mycket, t. ex.: på det h-a bedja, bedyra.* — Adv. superl. 1) I högsta måtto. *H. usel.* — 2) Mest. *H. af allt älskar han penningen.* — 3) Till det högsta, på sin höjd. *Han dricker h. tre glas.*

HÖGSTAMMIG, a. 2. Som har höga stammar. *H. skog.*

HÖGSTBJUDANDE, höckstbjudande, a. 1. Som gör högsta budet på auktion. — Substantivt brukas ofta: *Den h.*

HÖGSTIFT, n. 5. Erkebiskopstift. *H-et* (i Sverige), Upsala stift.

HÖGSTRÄFVANDE, a. 1. (fig.) Som strärfvar högt, har stora planer, ärelysten. *En h. ande.* Skrifves äfv. *Högtsträfvande.*

HÖGSTRÅDANDE, a. 1. Som har högsta makten, mest att säga.

HÖGSTSALIG, a. 2. Säges om en afiden konglig person, *H. konung Carl XIV Johan.*

HÖGSTÄMD, a. 2. (fig.) Se *Högsint.* *En h. själ. H-a tänkesätt.*

HÖGSÄTE, n. 4. Ett upphöjdt säte, liknande en väggfast stol på midten af de bänkar, som sträckte sig utmed de begge långväggarna i våra nordiska förfäders gästbussalar; hade stundom äfven plats midt emot dörren och var då blott ett. *Sitta i h.,* hafva hedersrummet.

HÖGSÄTESKISTA, f. 1. Det rum å forntidens skepp, der vapnen förvarades.

HÖGSÄTESPELARE, m. 5. Benämning på de träpelare, prydda med hvarjehanda snidverk och gudabilder, af hvilka stundom högsätena omgäfvos.

HÖGT, hö'ckt, adv. 1) Betecknar ett högt läge. *H. belägen. Solen är h. uppe på himmelen. Ligga h.,* vara högt belägen; äfv. hafva hög hufvudgård. *Ligga lika h. med hafvet. Tre alnar h.* — 2) Betecknar rörelse långt uppåt. *Flyga, skjuta h.* (Fig. fam.) *Sätta näsan h. i vädret,* högmodas. — 3) Betecknar huru många soldater, ryttare, äro uppställda bakom hvarandra. *Stå 2, 3, 4, 10 man h. Marschera 10 man h.* — 4) (i fråga om ljud) Med hög röst, stämma, i hög ton. *Tala, säga, läsa h. Skrika h. H. stämd* säges om ett musikinstrument, som är stämdt högre än andra af samma slag i allmänhet äro. *Gå h.* säges om ett sångstycke, då det uppstiger till de höga tonerna i skalan, som äro svåra att uttaga; äfv. om ett musikinstrument, som uppstiger till de höga tonerna. — 5) (fig.) a) Högligen, i ell. till hög grad, långt, långt upp. *H. älska, värdera, akta. Drifva en konst h. Stegra sina fördringar för h. Bringa sig h. upp i världen,* till hög ställning i samhället. *Sitta h.,* bland de förnämsta. *Stå h. i ens ynnest,* i hög grad åtnjuta ens ynnest. — *Syn.* Mycket. — b) Betecknar den relativa storheten af ett antal, en penningssumma. *Huru h. belöper sig folknummern i riket? Huru h. håller han sin vara,* till hvad pris säljer han den? — *Spela h.,* om mycket penningar. — c) Till högt antal, pris. *Folknummern i den staden stiger h. Sälja en vara h. Hålla en vara h.,* begära mycket för den. — d) (uttalas: högt) *Tänka h.,* på ett upphöjdt, högsint sätt. *Skrifva h.,* hafva en hög, sublim stil; för h., svårfattligt, mörkt.

HÖGTALIG, a. 2. Som talar högt, med hög röst.

HÖGTALS, adv. I högar, i flera högar. *Lägg-a kort h.*

HÖGTANSENLIK, a. 2. Ganska ansenlig.

HÖGTBERÖMD, a. 2. I hög grad berömd.

HÖGTBETRODD, a. 2. I hög grad betrodd. Predikat, som tillägges vissa af de högre embetsmännen.

HÖGTFLYGANDE, a. 1 (fig.) Som går utom gränsen af det naturliga; öfverspänd, högtrafvande.

HÖGTFÖRNÄM, a. 2. I hög grad förnäm. Brukas mest skämtvis. — *Högtförnäml., adv.*

HÖGTFÖRTJENT, a. 1. I hög grad förtjent. *En. h. man. Vinna en h. uppmärksamhet.*

HÖGTID, hö'ckt' d, m. 3. 1) Tid af en eller flera dagar, då minnet af någon händelse firas med fröjdebetygelser eller gudstjenst, och då vanligtvis det alldagliga arbetet hvilas. *Kristna kyrkan har tre stora h-er: jul, påsk och pingst.* (Fig. fam.) *H-en till prydnad,* för att gifva glans åt, fira tillfället, dagen. — *Syn.* Fest. — 2) (fig. fam.) Säges om någonting utomordentligt, njutningsfullt eller roande. *Det är för honom en h., när han får sitta och glamma vid toddygaset.* *En h. af löje, af skratt.* — *Ss. H-s afton.*

HÖGTIDLIG, hö'ckt' idligg, a. 2. 1) Åtföljd af offentliga och utomordentliga ceremonier. *En h. fest, dag, procession. Ett h-t tåg. H. likbegångelse, begrafning.* — 2) Som sker med iakttagande af behöriga formaliteter, i behörig form. *H. akt, förklaring, ed. H-t löfte.* — *Syn.* Dyr. — 3) Beledsagd af ceremonier, ståt och prakt. *H. kröning. H-a kämpaspel.* — 4) (estet.) Som väcker högre idéer och bilder, samt lyfter oss vida öfver det hvardagligas verld. *En h. stil.* I denna bem. brukas äfv. substantivt: *Det h-a.* — 5) (fam.) Öfverdrifvet värdig och gravitetisk. *Tala i en h. ton.*

HÖGTIDLIGEN, adv. Se *Högtidligt.*

HÖGTIDLIGHET, f. 3. 1) Egenskapen att vara högtidlig (i alla bem.). *En fests h. Dagens h. H-n af en ed. Kröningens, stilens, tonens h.* — 2) Offentliga ceremonier, ståt och lustbarheter, hvarigenom något blir högtidligt. *Festen firades med mycken h. Emottaga någon med mycken h. Det kommer att blifva stora h-er.* — Se *Akt, 2.*

HÖGTIDLIGT, adv. På ett högtidligt sätt, med högtidlighet. *Freden förkunnades h. Bröllopet firades ganska h. Lofva h.*

HÖGTIDSDAG, hö'ckt'idsdag, m. 2. Dag, på hvilken någon högtid firas.

HÖGTIDSKLÄDER, m. 3. pl. ell. **HÖGTIDSKLÄDNING**, f. 2. Bättre kläder, klädning, som bäres på högtidsdagar eller vid högtidliga tillfällen.

HÖGTIDSKLÄDD, a. 2. Klädd i högtidskläder.

HÖGTLOFVAD, högtl'ä'vadd, a. 2. I hög grad prisad. Brukas om Gud. *H. i evighet.*

HÖGTRAFVANDE, hö'gräfvande, a. 1. (fig.) *H. stil, författare,* som affekterar det stora och sublima genom prunkande ord och fraser, retoriska figurer o. d. — *Syn.* Se *Svassande.* — *Adv.* I en sådan stil. *Tala, skrifva h.*

HÖGTRUMF, m. 3. Trumf af högsta färgen, i vissa kortspel.

HÖGTRYCKNINGSMASKIN, ---schi'n, m. 3. (mek.) Ängmaskin, i hvilken ångan går än öfver och än under kolfven, med en tryckning, som är minst två och en half gånger större än atmosfärens.

HÖGTYSK, a. 2. Säges om inbyggarna i södra Tyskland och om allt hvad dem eller denna del